

صورت جلسه شورای نگهبان است؛ همان طور که مجلس جلسانش را منتشر می‌کند، درباره تأیید و رد صلاحیت‌ها محتوای جلسات منتشر شود. این نظارت را دقیق‌تر می‌کند. باید در تأیید و رد صلاحیت‌ها از سایر بازیگران سیاسی نظر خواسته شود و معلوم باشد که به سلیقه افراد خاصی در شورای نگهبان کسی رد صلاحیت نمی‌شود. همان طور که استحضار دارید شورای نگهبان الآن احراز صلاحیت می‌کند، احراز صلاحیت یعنی اینکه من بپسندم که این آدم می‌تواند رئیس‌جمهور بشود یا نه؟ درحالی‌که مقام ناظر لازم نیست کسی را که مورد تأییدش باشد احراز صلاحیت کند. همچنین باید نصب‌العین همه افرادی که به صورت کلی دغدغه کشور و به صورت خاص‌تر جمهوریت نظام را دارند این باشد که روی محدود شدن حقوق و آزادی‌های شهروندان حساس باشند.

دکتر حسن امجدیان: اتفاقاً رویه شورای نگهبان در ادوار گذشته برای تأیید صلاحیت نامزدهای ریاست جمهوری نشان می‌داد که از همه سلیقه‌ها و از همه جریان‌های سیاسی حداقل یک نفر هم که شده نامزد شود. درباره آن اراده‌ای که آقای دکتر فرمودند بیا بیا مرجعی بالاتر از شورای نگهبان بگذاریم که از تصمیم شورای نگهبان شکایت کند، فرض کنیم مرجع دیگری هم گذاشتیم؛ چه کسی بر آن مرجع دوباره نظارت کند؟ بالاخره جایی باید قطع شود. رأی قطعی در خود دیوان عالی کشور را هم نگاه کنید. دوباره سؤال بعدی پیش می‌آید از کجا معلوم که مرجع عالی نیز کارش درست بوده است. بالاخره در همه نظام‌های انتخاباتی پذیرفته‌اند که مرجعی به‌عنوان مرجع عالی بیاید حرف آخر را بزند و فصل‌الخطاب باشد.

در مصوبه کمیسیون برای بحث تابعیت، تبصره‌ای اضافه شده است که اخذ یا داشتن تابعیت دائم از کشورهای بیگانه توسط داوطلب، والدین، همسر و فرزندان از مصادیق عدم التزام و تعهد به انقلاب و نظام جمهوری اسلامی تلقی می‌شود و این نشان می‌دهد فرد آن‌گونه نیست که پایبند نظام حقوقی سیاسی خود باشد. برای راهکار می‌توان از این باب مثال‌ها و پیشنهادها ارائه کرد.

بود که ما آزمون برگزار کنیم همان طور که برای خبرگان رهبری فقاقت نامزدها را از طریق آزمون احراز می‌کنند.

درباره اظهار نظر شورای نگهبان در قبال طرح با توجه به واکنش این شورا در قبال طرح مشابهی در سال ۱۳۸۷ باید یادآوری کرد، اینکه شورای نگهبان چه مواجهه‌ای با این مصوبه مجلس خواهد داشت، باید منتظر بمانیم. هنوز نمی‌دانیم نظر شورای نگهبان، همان اظهار نظری است که در سابق مطرح نموده یا نه از نظر خود عدول کرده است. چه بسا بعد از اظهار سیاست‌های کلی ابلاغ مقام معظم رهبری و مصوبه که خود شورای نگهبان داشته است، این اجازه را به مجلس بدهد که مجلس بیاید ناظر به یکسری مصادیق کمی و عینی ورود و قانون‌گذاری کند، اما به نظر من حالا باید منتظر بمانیم. این رویه وجود داشته است که شورای نگهبان در ادوار مختلف از رویه سابق خود عدول کرده و به اظهار نظر و تفسیر جدیدی رسیده است.

دکتر مهدی مختاری: اگر قرار است عالی‌ترین مقام اجرایی کشور انتخابی باشد باید رأی‌دهنده احساس کند این منتخب من است. اگر فکر کند گروه محدودی با یک ترکیب با سلیقه خاصی می‌نشینند و از بین این همه کاندیدا دست‌چین می‌کنند برایش قابل قبول نیست و نباید انتظار داشته باشیم مشارکت بالا برود. یکی از کارها که مطالبه بعضی از گروه‌ها و جناح‌ها بوده انتشار

شما دفاع کرد، نشان می‌دهد که اتفاقاً این طرح به سمتی رفته که احزاب و گروه‌ها یا جبهه‌های سیاسی را تقویت کند.

درباره امکان نامزدی بانوان در انتخابات ریاست جمهوری باید گفت در اصل ۱۱۵ بر آنچه در قانون اساسی و مشروح مذاکراتش بوده به زن و مرد تصریح و این باعث مناقشات فقهی شده بود. این موضوع در جلسات بررسی قانون اساسی مخالفان و موافقانی داشته تا آنجایی که می‌آیند و این موضوع را با یک واژه که این واژه هم «رجال» بوده حل می‌کنند. با هوشمندی شهید بهشتی واژه رجال استفاده می‌شود؛ که حالا بحث بود که رجال همان رجل عربی معادل مرد است یا به معنی شخصیت. چه بسا خانمی دارای شخصیتی باشد که مرد آن را ندارد. الآن این امکان هم برای زنان و هم برای مردان وجود دارد که ثبت نام کنند؛ ولی تشخیص اینکه آیا مشخصه‌هایی که در قانون اساسی آمده در آن شخص متعین است، با شورای نگهبان است.

در قانون اساسی داریم، رئیس‌جمهور بعد از اینکه منتخب مردم شد، سوگند یاد می‌کند پاسدار اسلام و مذهب رسمی کشور باشد. کسی که می‌خواهد از اسلام و مذهب رسمی این کشور پاسداری کند باید حداقل‌هایی داشته باشد تا بتواند آن اعتقادات را اثبات کند. باز هم این به چه طریقی است؟ یک قسمت آن دعوتی است که شورای نگهبان از نامزدها می‌کند؛ پیشنهاد این